

De jaarwisseling in perspectief

Data over de viering van de
Nederlandse vuurwerktraditie
en de ernst en oorzaak van de
jaarwisselingsproblematiek

Voorwoord

In deze korte brochure zal Stichting HVLV, Het Vuurwerk Liefhebbers Verbond, data van voorgaande jaarwisselingen in perspectief plaatsen. De data heeft betrekking op vuurwerkgebruik en de daaruit voortvloeiende letsels en overige problematiek. De nummers in de volgende uiteenzetting corresponderen met de nummers van de bijbehorende factsheet.

De roep om een verbod op legaal siervuurwerk lijkt steeds luider te klinken. Tegenstanders van siervuurwerk lijken te geloven dat met een verbod op legaal siervuurwerk de problemen rondom de jaarwisseling zullen verdwijnen, terwijl het overgrote deel van de problemen niet samenhangen met het gebruik van legaal siervuurwerk.

Echter lijkt men niet stil te staan bij de vragen of een dergelijk verbod nuttig is, welke problemen een vuurwerkverbod oplost, hoe de handhaving hiervan plaats gaat vinden en of een vuurwerkverbod niet juist contraproductief zal zijn.

Stichting HVLV plaatst de cijfers voor u in perspectief, en voorziet deze van broodnodige toelichting. De cijfers laten namelijk zien dat we het met zijn allen helemaal niet zo slecht doen als u in eerste instantie zou denken.

HVLV Factsheet 2024-2025

1 118 miljoen euro omzet

Nederlandse vuurwerkwinkels hebben 118 miljoen omzet gedraaid in 2024. Buitenlandse verkooppunten niet meegerekend.

2 70% huishoudens vieren de vuurwerktraditie

25% van de Nederlandse huishoudens koopt siervuurwerk. 45% van de huishoudens heeft zelf geen siervuurwerk gekocht, maar heeft wel buiten gestaan om naar het siervuurwerk van anderen te kijken.*

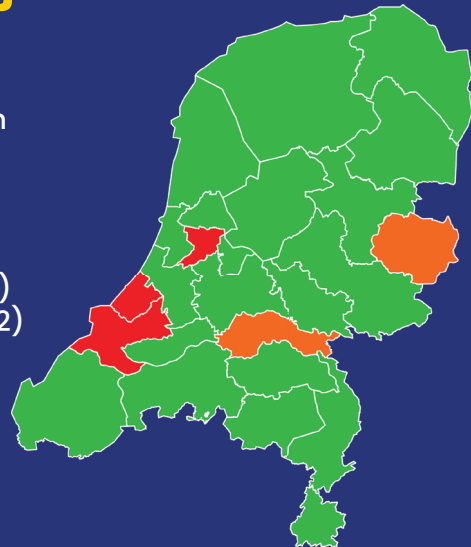
3 Grootstedelijk probleem?

Top 4 SEH aantal behandelingen per veiligheidsregio

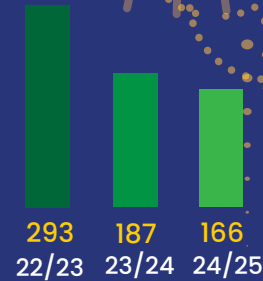
1. Rotterdam-Rijnmond (48)
2. Haaglanden (44)
3. Amsterdam-Amstelland (25)
4. Gelderland Zuid & Twente (22)

SEH Behandelingen per veiligheidsregio

- >25
- 20-24
- <20

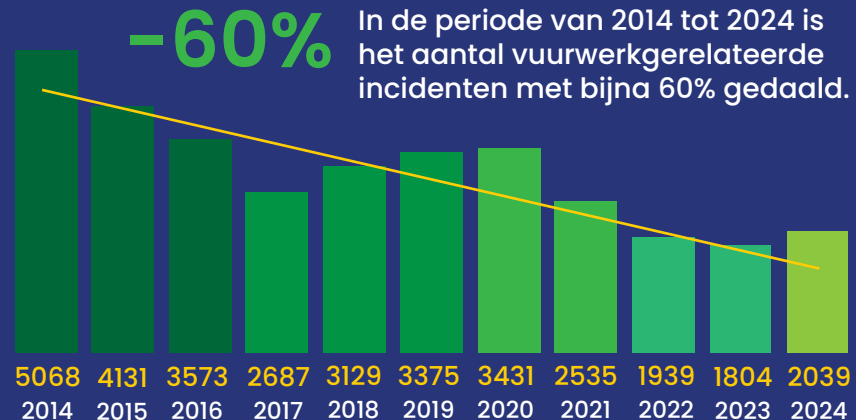
4 Dalende trend aantal letsels door Nederlands Cat. F2 siervuurwerk SEH+HAP Behandelingen

5 1,03 Gemiddeld aantal HAP-behandelingen door Nederlands Cat. F2 siervuurwerk per HAP obv 108 huisartsenposten.

0,68 Gemiddeld aantal SEH-behandelingen door Nederlands Cat. F2 siervuurwerk per SEH obv 81 ziekenhuizen.

6 Dalende trendlijn vuurwerkincidenten 2014-2024

MEER

- 7 In 2024 is er meer illegaal vuurwerk in beslag genomen tov 2023. Er is ruim 107.000 kg in beslag genomen.
- 8 Het aantal geregistreerde incidenten **overlast** door minderjarigen laat een **zeer sterke stijging** zien van 55% ten opzichte van het gemiddelde van de vorige vier jaarwisselingen.
- 9 Tijdens de vuurwerkverboden in 2020-2022 ontstonden in de meeste gemeenten ongeveer evenveel of **meer schade aan publieke eigendommen** dan voorheen.
- 10 De afgelopen 4 jaarwisselingen is er **een stijgende trend** in het percentage respondenten dat vuurwerk in het buitenland heeft gekocht.

Voor toelichting en perszaken mail naar pers@hvlv.nl of bel naar 06-30524948.

Een van de grootste evenementen van het jaar

Om te beginnen is het noodzakelijk om inzicht te krijgen in de enorme schaal waarop de Nederlandse vuurwerktraditie wordt gevierd.

1 118 Miljoen euro omzet

Siervuurwerk blijft onverminderd populair onder de Nederlandse bevolking. Het is in populariteit zelfs gestegen gezien het absolute verkooprecord van afgelopen jaarwisseling. Toen werd in de Nederlandse vuurwerkwinkels voor 118 miljoen euro aan siervuurwerk verkocht. Dat bedrag is exclusief uitgaven in Duitse en Belgische vuurwerkwinkels en uitgaven op de illegale markt.

Bron: 1) VeiligheidNL - Vuurwerkaankoop- en gedrag 2024 - <http://bit.ly/3PEfdG9>
2) Ipsos - Koningsdagenquête 2022 - <https://bit.ly/4jfd3pj>

2 70% van de Nederlandse huishoudens viert de vuurwerktraditie

VeiligheidNL heeft in haar rapport vuurwerkaankoop en -gedrag van 2023-2024 becijferd dat 25% van de Nederlandse huishoudens siervuurwerk koopt en afsteekt. Nog eens 45% van de huishoudens koopt zelf geen siervuurwerk, maar gaat wel naar buiten om naar het siervuurwerk van anderen te kijken.¹ 70% van de Nederlandse huishoudens neemt dus in meer of mindere mate deel aan de Nederlandse vuurwerktraditie, wat neerkomt op ongeveer 12.600.000 Nederlanders.

Daarmee is de Nederlandse vuurwerktraditie een van de omvangrijkste evenementen van het jaar.

Ter vergelijking: volgens het rapport Koningsdag 2022 van Ipsos viert 55% van de Nederlanders Koningsdag.² De vuurwerktraditie wordt dus op een significant grotere schaal gevierd dan Koningsdag.

Relatief weinig letsels door legaal siervuurwerk

3

Grootstedelijk probleem?

Er is een sterke verdeling tussen het randstedelijk gebied en de rest van het land als het gaat over de ervaren (illegaal) vuurwerk gerelateerde problematiek.³ Er is op dat vlak ook een significante discrepantie in de hoeveelheid SEH behandelingen. De randstedelijke veiligheidsregio's hebben verreweg de meeste SEH bezoeken gezien, met Rotterdam-Rijnmond en Haaglanden als absolute koplopers met respectievelijk 48 en 44 behandelingen.

Buiten dat is de voornaamste oorzaak van drukte op de spoedeisende hulp tijdens de jaarwisseling al jarenlang bekend: alcohol. Maar laten we niet afdwalen.⁴

Top 4 SEH aantal behandelingen per veiligheidsregio

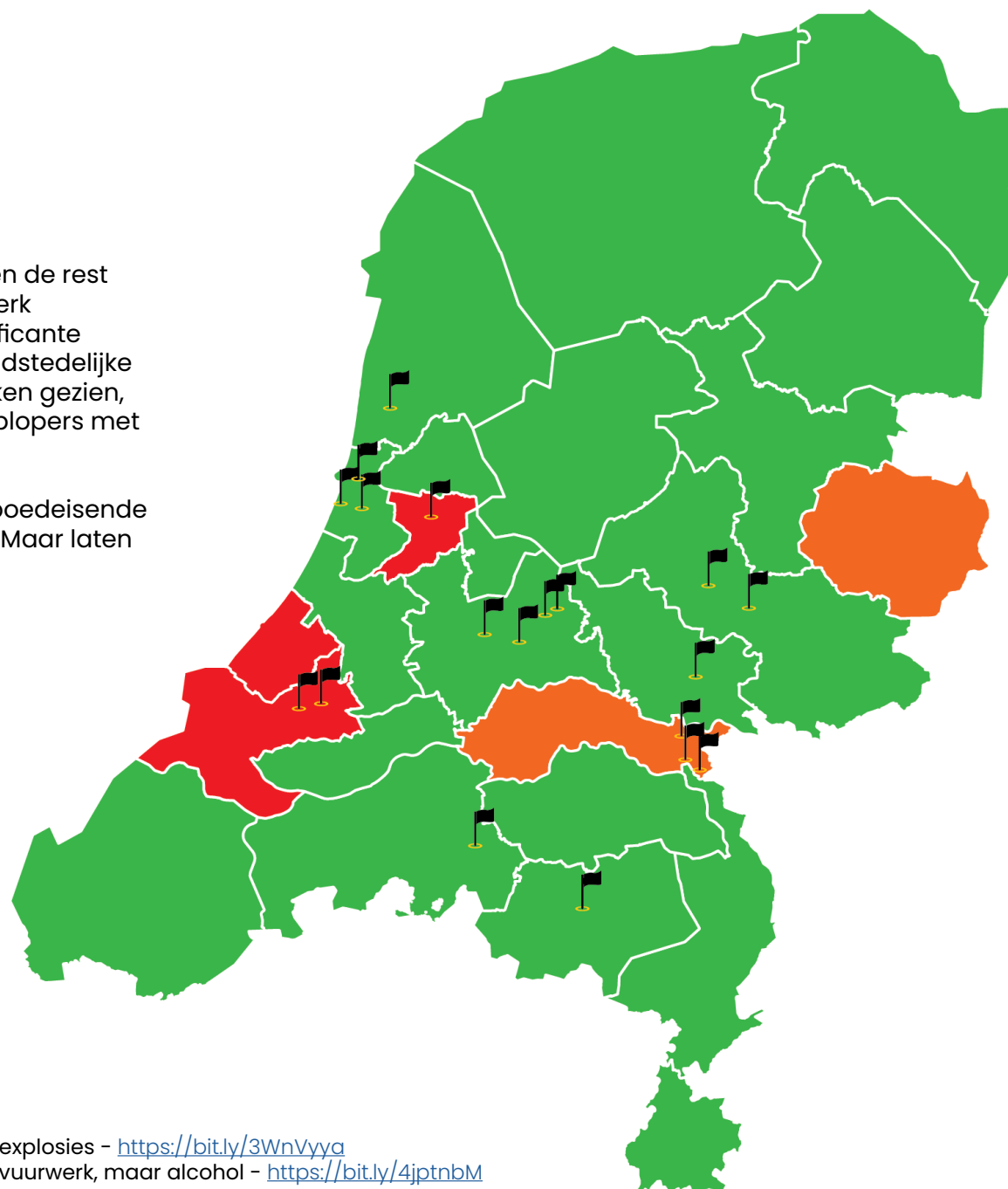
Rotterdam-Rijnmond (48)
Haaglanden (44)
Amsterdam-Amstelland (25)
Gelderland Zuid & Twente (22)

SEH Behandelingen per veiligheidsregio

- >25
- 20-24
- <20

Gemeenten met een afsteekverbod

Bron: 3) Binnenlands Bestuur – Kleinere gemeenten vaker doelwit explosies – <https://bit.ly/3WnVyya>
4) RTL – Spoedeisendehulpartsen: grootste drukte niet door vuurwerk, maar alcohol – <https://bit.ly/4jptnbM>

4

Dalende trend aantal letsel door Nederlands Cat. F2 siervuurwerk

Het voorkomen van letsels of verwondingen is een vaak gehoord argument om voor een verbod op legaal siervuurwerk te pleiten. Hierbij wordt doorgaans geen onderscheid gemaakt tussen verwondingen die door legaal siervuurwerk ontstaan en die door zwaar illegaal vuurwerk ontstaan.

De verwondingen die door illegaal vuurwerk ontstaan en veel ernstiger van aard zijn, vallen niet onder de reikwijdte van een verbod op legaal siervuurwerk. Een vuurwerkverbod heeft alleen betrekking op verwondingen die met categorie F2 siervuurwerk zijn ontstaan.

De overige oorzaken van letsels, zoals vuurwerksoorten die niet in Nederland zijn toegestaan of zwaar illegaal vuurwerk, worden niet beïnvloed door een verbod op legaal siervuurwerk.

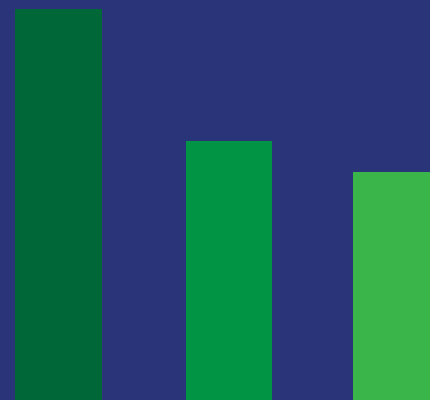
De hoeveelheid letsels die ontstaan door F2 siervuurwerk vertoont al jaren een dalende trend. Waar er tijdens de jaarwisseling van 2022/2023 nog 293 letsels op de SEH en HAP behandeld werden, waren dat er afgelopen jaarwisseling van 2024/2025 nog 166. In totaal ontstonden er afgelopen jaarwisseling 1212 letsel gevallen waarvan 166 door categorie F2 siervuurwerk. Afgerond ontstond dus slechts 13,7% van het totaal aantal letsels door categorie F2 siervuurwerk.⁵

1,03

Gemiddeld aantal HAP-behandelingen door Nederlands Cat. F2 siervuurwerk per HAP obv 108 huisartsenposten.

0,68

Gemiddeld aantal SEH-behandelingen door Nederlands Cat. F2 siervuurwerk per SEH obv 81 ziekenhuizen.

293
22/23

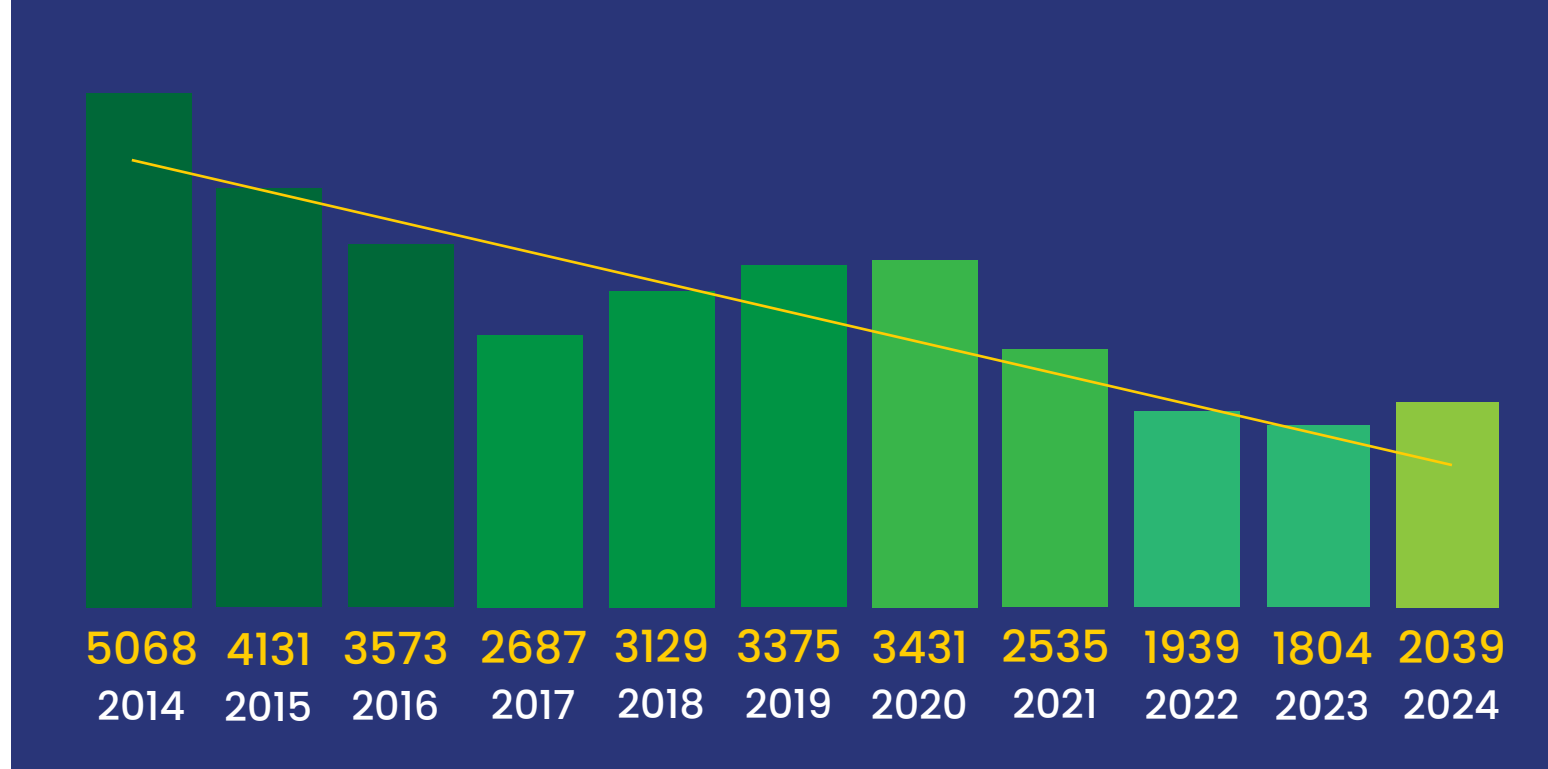
187
23/24

166
24/25

5

Gemiddeld aantal behandelingen door Nederlands Cat. F2 vuurwerk op basis van aantal SEH en HAP-posten

In de praktijk betekent dit dat de 108 huisartsenposten in ons land gemiddeld 1,03 patiënten met categorie F2 siervuurwerkletsel hebben gezien. De spoedeisende hulp afdelingen van onze 81 ziekenhuizen hebben gemiddeld 0,68 patiënten met letsel van categorie F2 siervuurwerk gezien. Deze aantallen zijn zeer gering te noemen, gezien de enorme hoeveelheid Nederlanders die participeren aan de Nederlandse vuurwerktraditie.

Dalende trendlijn vuurwerkincidenten 2014-2024

In tegenstelling tot de berichten in de media, die u zouden doen geloven dat de jaarwisselingsnacht niet onder doet voor een nacht in een oorlogsgebied, is er al 10 jaar geleden een dalende trend ingezet als het om vuurwerk gerelateerde incidenten gaat. Hoewel we de persoonlijk ervaringen van hulpverleners respecteren, blijkt dat het nu veel beter gaat dan 10 jaar geleden. In die periode is het aantal vuurwerk gerelateerde incidenten afgenomen van 5068 in 2014 naar 2039 incidenten in 2024. Dat is een afname van maar liefst 60%. Er blijft ruimte voor verbetering, maar we zijn op de goede weg.⁶

Bron: 6) Politie Nederland - Jaarwisselingsrapportage 2024-2025 - <https://bit.ly/4jkPb8l>

Pak je wetsovertreders harder aan door wetten te wijzigen die ze al overtreden?

We moeten er wel voor waken dat we op de goede weg blijven. Een veelgehoord argument voor een siervuurwerkverbod is dat het de handhaafbaarheid voor de politie verhoogt.

Stichting HVLV sympathiseert met de politie en waardeert al haar inspanningen om het illegale vuurwerk tegen te gaan. Tegelijkertijd hebben we sterke bedenkingen bij deze claim. De corona vuurwerkverboden hebben laten zien dat een siervuurwerkverbod de illegale markt in de kaart speelt. Dus feitelijk pleit de politie ervoor om de illegale vuurwerkhandel een impuls te geven terwijl ze dat probleem nu al niet fatsoenlijk het hoofd kunnen bieden.

"De illegale handel van zwaar en explosief vuurwerk leidt in toenemende mate tot allerlei problemen in Nederland."⁷ "Tegelijkertijd vielen er juist aanzienlijk meer slachtoffers door zwaar, illegaal vuurwerk. Vooral het aandeel jongeren tussen de 12 en 15 jaar nam flink toe."⁸

De politie claimt dat het handhaven vergemakkelijkt wordt doordat er geen onderscheid meer hoeft te worden gemaakt: ieder stuk siervuurwerk is dan illegaal. Ook deze claim klopt niet. Siervuurwerk uit de categorie F1, waaronder ook fontein en knettertjes vallen, is niet te verbieden en blijft dus onverminderd aanwezig.

Sterker nog: de corona vuurwerkverboden hebben laten zien dat consumenten zich massaal op categorie F1 siervuurwerk storten, wanneer ze geen mogelijkheid hebben om categorie F2 siervuurwerk aan te schaffen. Dat onderscheid is dus niet zomaar gemaakt, dus de handhaafbaarheid is niet zomaar verhoogd. Het onderscheid tussen categorie F1 siervuurwerk en zwaar illegaal vuurwerk is uiteraard wel heel makkelijk te maken, maar dat onderscheid tussen categorie F2 siervuurwerk en zwaar illegaal vuurwerk is nu ook al evident. Dus dat mag geen argument zijn.

© Politie

Tot slot moeten we onszelf niet wijs gaan maken dat een siervuurwerkverbod in de praktijk betekent dat agenten nu wel hun auto uitstappen om een groep van 30 illegaal vuurwerk gooiende relschoppers te arresteren, puur omdat ze makkelijker zouden kunnen constateren dat er een overtreding wordt begaan. En juist bij die excessen zit de ellende.

In de praktijk zal een siervuurwerkverbod betekenen dat de welwillende, wetsgetrouwe burger een deel van zijn culturele identiteit verliest. Terwijl de vandalen en relschoppers die de jaarwisselingsproblematiek veroorzaken op praktisch dezelfde voet verder kunnen gaan. Hun zware illegale vuurwerk blijft immers ongehinderd beschikbaar en zij laten zich niet hinderen door wetten en regels.

Bron: 7) Politie - Vuurwerk leidt tot steeds meer problemen in Nederland; vaak tieners betrokken bij incidenten- bit.ly/4gRpg6R

8) NOS - Politie: jongeren nemen te veel risico met illegaal vuurwerk - <https://bit.ly/40o9YPX>

Meer, meer, meer

7

In 2024 is er meer illegaal vuurwerk in beslag genomen tov 2023. Er is ruim 107.000 kg in beslag genomen

Nu al, in een situatie waarin er nog geen verbod op legaal siervuurwerk geldt, neemt de handel in zwaar illegaal vuurwerk een vlucht.

Afgelopen jaar heeft de politie maar liefst 107.000 kilo illegaal vuurwerk in beslag genomen.⁹ Dat is een stijging van 35% ten opzichte van het voorgaande jaar(!)

8

Het aantal geregistreerde incidenten overlast door minderjarigen laat een zeer sterke stijging zien van 55% ten opzichte van het gemiddelde van de vorige vier jaarwisselingen.

De toegenomen verkrijgbaarheid van zwaar illegaal vuurwerk kan ook een verklaring bieden voor het feit dat de politie afgelopen jaarwisseling veel meer overlast incidenten door minderjarigen registreerde.

Het zware illegale vuurwerk veroorzaakt met zijn explosieve kracht en vroegtijdige verkrijgbaarheid in de praktijk verreweg de meeste overlast.¹⁰ Het is daardoor aannemelijk dat zowel de toegenomen verkrijgbaarheid van illegaal vuurwerk als de toegenomen overlast van minderjarigen in verband staan met elkaar.

Bron: 9) Vuurwerkbarometer 2024 - <https://bit.ly/4h2pp7K>

10) Parool - Amsterdam Nieuw-West gaat gebukt onder vuurwerkoverlast, klagen bewoners - <https://bit.ly/3PEi4Pn>

9

Tijdens de vuurwerkverboden in 2020-2022 ontstonden in de meeste gemeenten ongeveer even veel of meer schade aan publieke eigendommen dan voorheen.

Tijdens het eerste corona vuurwerkverbod ontstond in de meeste gemeenten ongeveer evenveel of veel meer schade aan het straatmeubilair en andere voorzieningen zoals verkeersborden prullenbakken en bushokjes (Enkele grote steden uitgezonderd). Tijdens het tweede corona vuurwerkverbod ontstond er landelijk gezien meer schade aan gemeentelijke eigendommen dan ooit tevoren.¹¹

Dat terwijl consumentenvuurwerk niet alleen in Nederland maar ook in de omringende landen uit de handel is gehaald. Constaterende dat het verbieden van legaal siervuurwerk niet tot een daling van schade aan gemeentelijke eigendommen leidt, mag het voorkomen van deze schade geen argument zijn om te pleiten voor een verbod op legaal siervuurwerk. De oorzaak hiervan moet worden gezocht bij wangedrag en het gebruik van illegaal vuurwerk.

10

De afgelopen 4 jaarwisselingen is er een stijgende trend in het percentage respondenten dat vuurwerk in het buitenland heeft gekocht.

© MediaTV

Uit onderzoek van de VeiligheidNL is gebleken dat er over 4 jaar een stijgende trend is in het aantal huishoudens die aangeven hun vuurwerk in buitenland te hebben gekocht.¹²

Het is aannemelijk dat dit verband houdt met de steeds verder uitgebreide deelverboden waardoor diverse vuurwerksoorten niet meer in Nederland verkocht mogen worden. Denk hierbij aan de verboden op babypijlen, Romeinse kaarsen, single shots, rotjes en vuurpijlen. Het Nederlandse vuurwerkaanbod wordt hierdoor steeds minder interessant en is daardoor minder goed in staat om te kunnen concurreren met de illegale en buitenlandse markt.

Bron: 11) Het Vuurwerk Liefhebbers Verbond – Schaderapport Gemeentelijke Eigendommen – <https://bit.ly/40cbLY8>

12) VeiligheidNL – Vuurwerkaankoop- en gedrag 2023-2024 – <http://bit.ly/3PEfdG9>

Tot slot...

Accepteer siervuurwerk als een deel van de Nederlandse cultuur. Zoals u heeft kunnen lezen, gaat het als het over het legale siervuurwerk gaat lang niet zo slecht als u in eerste instantie zou vermoeden. Er blijft uiteraard ruimte voor verbetering bestaan, en verbetering moet ook altijd het streven blijven, maar er zijn voldoende positieve trends zichtbaar. We zijn onmiskenbaar op de goede weg.

Zeker wanneer we vuurwerk gerelateerde problematiek, wat verreweg het vaakst het gevolg is van het gebruik van zwaar illegaal vuurwerk, in verhouding tot andere zaken in onze samenleving beschouwen.

In ons land worden elk jaar zo'n 150.000 mensen door een hond gebeten. Gemiddeld is ruim dertig procent van deze bijtincidenten zo ernstig dat er een dokter of een ziekenhuis aan te pas moet komen.

Vaak zijn kinderen hiervan het slachtoffer. Ook kennen zulke incidenten met enige regelmaat een dodelijke afloop. Toch is er geen enkele politieke partij die pleit voor een verbod op het houden van honden.

In februari 2021 werd Nederland getrakteerd op een winterse periode waarin overal in Nederland geschaatst kon worden. In dat weekend meldden ruim 40.000 (!) mensen zich op de SEH, met allerlei ernstige letsels na valpartijen op het ijs. Toch ontstond er geen maatschappelijke beweging die opriep tot een verbod op schaatsen voor particulieren.

Vorig jaar waren er naar schatting 300 gevallen van klusletsel door doe-het-zelven. Voor 40 procent van deze gevallen zorgde het ongeluk voor blijvende invaliditeit. Toch klinkt er nergens een betoog om klussen voor particulieren te verbieden en het aan professionals over te laten.

De voorbeelden zijn legio en de strekking moge duidelijk zijn.

Het legale siervuurwerk gaat onterecht gebukt onder een hyperfocus, terwijl andere zaken met een gevaarstelling als een vanzelfsprekendheid van het dagelijks leven worden beschouwd.

Als de voornoemde zaken maatschappelijk geaccepteerd zijn, zou dat kijkend naar de cijfers voor legaal siervuurwerk ook zeker het geval moeten zijn. En dat zou ook terecht zijn. Het legale siervuurwerk is aan strenge eisen onderhevig en we hebben het strengste veiligheidssysteem omtrent vuurwerk opslag van heel de wereld.

Vrijwel alle ellende tijdens de jaarwisseling wordt veroorzaakt door bewust wangedrag met zwaar illegaal vuurwerk, vaak in combinatie met alcohol.

De wantoestanden hebben niets meer met een leuke vuurwerktraditie te maken. Dit is precies ons punt: Leg de focus waar deze dient te liggen; Geef relschoppers hun straf, maar blijf van de traditie af.

Voor verdere toelichting of ander contact
mail info@hvlv.nl of bel 06-30524948

Stichting HVLV
Topaas 11, 5231KL 's-Hertogenbosch
KVK: 83646779

